Nro VII.

GAZETA NARODOWA WILEŃSKA

ZA ROZKAZEM RADY NARODU LITEWSKIEGO

W NIEDZIELĘ DNIA 25. MAJA ROKU 1794.

Virtus non territa monſtris.

Z Wilna dnia 25 Maja.

W przeſzłym tygodniu ruſzyło ſtąd Korpus Woyſka Narodowego ku Granicom Kurlandzkim z dodanym Kommiſſarzem Wojennym JP. Tomaſzem Wawrzeckim, w celu obſerwowania nayduiącey ſię tam Kommendy Moſkiewſkiey z 1,500 ludzi złożoney. Urzędowy ztamtąd Brygadyera Sulistrowſkiego Rapport co do ſłowa kładziemy.

Dnia 20 Maja. Ordynowany od Wawrzeckiego Kommiſſarza Wojennego maſzerowałem do Hlebowa na Granicy Kurlandzkiey położonego, i gdym ſię już od Poniewieża o mil 7 znaydował, doſzły mię liczne o weſzłey w granice naſze Moſkwie wiadomości, a kiedym rozeſłał w różne ſtrony Patrole, wykommenderowany Ludwik Syruć Porucznik z ſwoją Chorągwią, napadł na Korpus Moſkiewſkie z 300 Infanteryi o jedney armacie, 180 Karabinierow i 100. Kozakow złożone, naciéraiącemu nieprzyjacielowi mężny dawſzy odpor, i ubiwſzy mu 4. Kozakow i Karabiniera, a jednego także Karabiniera poymawſzy w niewolą, ſam w porządku zreytyrował ſię. Po odebranym o tym od Syrucia Rapporcie, ruſzyłem nocą z Kommendą moją, i nieprzyjacielowi do Poniewieża idącemu zaſzedłſzy drogę, utaiłem piechotę moję z jedną Armatą między rowami nakſztałt Bateryi wynieſionemi, po obu ſkrzydłach i na przedzie uſzykowałem Kawaleryą, Strzelców zaś w leſie pozaſadzałem. Przypuſzczony więc nieprzyjaciel, aż do ſamych okopow ogniem Armatnym i na Flankach bliſko godziny przez Kawaleryą nieſpodzianie rażony, zoſtawił na placu 40 ludzi i Officyera. Opóźniony ſukcurs przymuſił mnie, żem ſię do Poſzołat reytyrował, dokąd tegoż ſamego dnia nadciągnął Wawrzecki z Porucznikami Syruciem i Dąbrowſkim. Nazajutrz to jeſt 22 *Maja* za donieſieniem o ſtojącey w Johaniſzkielach Moſkwie, wyſłany był od 40 ludzi Patrol, który ſpędziwſzy nieprzyjacielſkie placowki, i ubiwſzy kilku Kozaków, dla nadeſzłego Placowkom ſukurſu, powrócił do Kommendy. W tych wſzyſtkich akcyach nieſtraciliśmy, oprócz 1. Towarzyſza, którego koń do Obozu powrócił.

Dalſzy ciąg z dziennika Rady tymczaſowey Litewſkiey.

Dnia 20. Maja. Rada tymczaſowa Lit. odebrała od Kommiſſyow Porządkowych Roſieńſkiey, Kowieńſkiey i Eyſzyſkiey Rapporta o wielości Rekrutów, z przyłączonemi w różnym rodzaju rzeczy annexami, które dla uwiadomienia Deputacyom kommunikować zaleciła.

Uwolniła od ſtawienia Rekrutow i płacenia Podatków Klaſztor Panien Miłoſiernych, a to przez wzgląd na ſzczupłość dochodow, i ſpalenie przez Moſkwę Wſi Funduſzowych.

Odpowiedziała na Memoryał JP. Narwoyſza względem Statków Wilią przechodzących, i z rozkazu Deputacyi Opatrzenia zatrzymanych, jako też rewizyą Produktów na nich będących, ſtoſownie do wyſzłych Uniwerſałów Deputacyi Skarbowey zaleciła.

Decydowała piſanie Liſtu do JP. Zakrzewſkiego Prezydenta Warſz: w intereſſie ułatwienia tranſportu Armat, Broni, i Ammunicyi z Warſzawy, kommunikując przytym Organizacyą Rady ſwojey i wſzyſtkich Deputacyow exekucyą.

Odebrała Rapport od Kommendanta Garnizonu Wileń: o wykonaney przed nim Korpuſu Strzelcow przyſiędze.

Dozwoliła JP. Ignacemu Giełgudowi Koledze ſwemu wyjechania, i bawienia ſię przy Kolumnie Woyſka pod Kommendą Xcia Franciſzka Sapiehy będącey.

W odpowiedzi na Rapport od Kommiſſyi Porządkowey Słonimſkiey Deklarowała *ad 1mum* że Magazyny po Moſkalach pozoſtałe do funduſzu Publicznego i potrzeb Krajowego Woyſka należeć mają, i że Deputacya Opatrzenia o wielości onych wiedzieć powinna. *ad 2dum* że Markietani Moſkiewſcy do palenia i rabunku woyſkom nieprzyjacielſkim pomoc czyniący, natychmiaſt ſtrażą zabeſpieczeni, a Konie i Towary za znieſieniem ſię z Deputacyą Opatrzenia na potrzeby Woyſka Narodowego użyte bydź mają. *ad 3tium* że ſtoſownie do wydaney od Rady pod dniem 11. Maja Rezolucyi, Lud przez Moſkwę na ſpoſobach życia zniſzczony, od Furażow i zſypek wolny, do ſtawienia tylko Rekrutow obowiązany zoſtanie, i że PP. Brygidki Grodzieńſkie przypadkowym ogniem dotknięte, a z innych zrzódeł obfite dochody mające, od znoſzenia Generalnych Poborów i podatków wyłączonemi nie ſą, zaſtrzegła. *ad 4tum* Stoſowność do wyſzłych Rady Uniwerſałow w doſtarczeniu do Wilna Rekrutow teyże Kommiſſyi Porządkowey Słonimſkiey zaleciła.

Rozkazała, ażeby Kazanie na żałobnym obchodzie za duſze poległych na Placu Honoru, i w czaſie Rewolucyi Żołnierzy, przez JX. Karpowicza miane, było drukowane, i

przez wszystkie Zwierzchności Duchowne, Woyskowe i Cywilne po Wwdztwach, Pttach, Parafiach, Miastach ludowi ogłaszane, determinowała.

JP. Przemienieckiemu za wzięty na potrzeby Woyska Owies summę 9,128. Złł: w dniu 20. Junii ze Skarbu wypłacić zaleciła.

Oświadczenie JP Szymona Zabiełły ofiarującego pełnić służbę Adjutanta przy JP. Kommendancie Jasińskim przyjęła, a skutek tego woli JP. Jasińskiego oddała.

Odpowiedziała na Memoryał Kommissyi Porządkowey Rosieńskiey, stanowiąc, ażeby Akta Rosieńskie w rządzie osoby w spisku Targowickim byłey, dotąd zostające, obranemu za Konstytucyą 1791. Roku Pisarzowi Aktowemu natychmiast w zawiadywanie oddane były.

Dnia 21. Maja Na Lenungowanie Strzelcow Puszczowych do Wilna przybywających 1,000. Złł: Pol: a drugie tyle na Lenugowanie Gwardyi Narodowey Mieyskiey assygnowała.

Obowiązała Deputacyą Opatrzenia, ażeby wszelkich żywności i potrzeb dla Narodowego Woyska, Magazyny w Kraju pozostałe pozakładała, i tym końcem zboża różnego w mieyscach, gdzie się znayduje, zakupić i sprowadzić starała się.

Odebrała Rapport od Deputacyi Skarbowey o przychodach, expensach, i remanentach pieniężnych w kassie będących. Przyjęła także Rapport od Kommissyi Porządkowey Grodzień: i na jey zapytania stosowną dała odpowiedź.

W nagrodę cnoty i męstwa zabitego pod Niemenczynem JP. Romanowskiego Namiestnika, pozostałey żenie połowę gaży ze Skarbu, dopóki dalszym na subsystencyą swoję fundusem opatrzona nie będzie, przeznaczyła.

Na mieysce JPP. Malewicza i Grozmanego, JPP Szyryna Porucznika i Olszańskiego do Kommissoryatu Woyskowego naznaczyła.

Za Rekwizycyą Xcia Franciszka Sapiehy Kommendanta Kolumny Woyska, summę 100.000 Złł: ku potrzebie tegoż Woyska ze Skarbu wypłacić dysponowała.

Dała odpowiedź na Memoryał Kommissyi Porządkowey Wołkowyskiey, a w zdarzeniu niemożności przyjęcia, przez JP. Jerzego Grabowskiego Kommendanta Garnizonu Wileńskiego obowiązków Generała Majora Powiatowego, na tęż Rangę rekomendowanego od Obywateli Tadeusza Siehenia nominowała, i onemu Patent wydać zaleciwszy, potwierdzenie tego, woli naywyższego Naczelnika zostawiła.

Osob do Deputacyi Woyskowych wyznaczonych, jako to: Jozefa Paca, Tomasza Mineyki, Jozefa Łappy, Jerzego Grabowskiego, Fryderyka Kronemana, Jana Chrzanowskiego, Jozefa Bilewicza, przysięgi wysłuchała.

Z powodu odebraney od Naywyższego Naczelnika Tadeusza Kościuszki expedycyi, znalazła potrzebę wysłać Delegowanego z pomiędzy siebie JP. Tadeusza Wyssogierda, z powtórzeniem oświadczenia, nieoddzielności, i naymocnieyszych stosunków do celow i zamiarow w Akcie Powstania Narodu w Krakowie w dniu 24. Marca 1794. Roku zawartych.

Wysłuchała przysięgi osob do Kancellaryi swojey należących.

Przyjęła pożyteczną Opiniją względem użycia Puszczowych Strzelcow przez JP. Generała Chlewińskiego nadesłaną i uskutecznienie oney, Kommissyom Porządkowym wraz z Generałami Majorami Powiatowemi, zaleciła.

Patent na Generał Majora Pttu Rosieńskiego JP. Janussowi Tyszkiewiczowi, a JP. Konstantemu Jelskiemu na Generał Majora Pttu Grodz: wydała.

Dnia 22. Maja Przyjęła do Grona swojego Delegowanego od Miasta Grodna JP. Franciszka Muczyńskiego, i Akt Elekcyów w Kancellaryi swojey złożyć zaleciła.

Przysięgi Osob Radnych, jako to Jerzego Zabiełły, Ignacego Kostrowickiego, Franciszka Muczyńskiego, i Dominika Gieysztora Rotą sobie przepisaną wysłuchała.

Na Memoryały różnych Obywateli i w różnych okolicznościach podane, stosowne dała odpowiedzi.

Z powodu daney przez Delegowanych do examinowania czynności Tayney Deputacyi JPP. Wiszniewskiego, Narbutta i Karpia relacyi, uznawszy potrzebę nieodwłocznego wysłania do Naywyższego Naczelnika, z Listem od Rady Kuryera, przyłączenie potrzebnych do Listu Annexow, i wszelkich okoliczności opisanie Deputacyi Tayney wraz z Delegowanemi do examinu oney osobami zaleciła.

Po odebraney od Naywyższego Naczelnika wiadomości, o niektórych nieostróżnościach w Akcie Powstania Wileńskim zawartych, a dla zamkniętych w ów czas przez Woysko nieprzyjacielskie z tymże Naczelnikiem kommunikacyi, i nieporozumienia się dopełnionych, chcąc wzmieniony Akt Wileński zreformować, i w całém jego brzmieniu, celach, i zamiarach, do Aktu Krakowskiego naysilniey zastosować, układ nayprędszy dzieła reformy Aktu JP Karpiowi Delegatowi Zmudzkiemu i Narbuttowi Sekretarzowi Rady zleciła.

Nakazała Kancellaryom, Rady swey i Deputacyow wszystkich, ażeby Seryarze wszelkich czynności Radnych i Deputacyynych, końcem przesłania ich Naywyższemu Naczelnikowi, jak nayprędzey sporządzone były.

Na mieysce JP. Olszańskiego do Kommissoryatu Woyskowego JP. Albina Dziekońskiego wyznaczyła.

Przyjęła Memoryały Mustafy Sulewicza i Jana Sulmanowicza i stosowną do swoich Rezolucyi jedney pod dniem 11. a drugiey pod dniem 20 Maja wyszłych, dała odpowiedź.

Znaydując potrzebę wstrzymania do kilku dni Aktu Elekcyi Delegata Pttu Zawileyskiego i dalszych onego czynności, uskutecznienie tego Deputacyi tayney poruczyła.

Stosując się do rozrządzeń Rady Zastępczey Warszawskiey naznaczyła, ażeby wszyscy Ministrowie, Dygnitarze, Urzędnicy, zgaśley Rady Nieustającey Konsyliarze, wszystkich Kommissyow Rządowych Kommissarze, a nawet przy Magistraturach Officyaliści, od Zjazdu Grodzieńskiego nastanie swe biorący, niemniey ci którzy z jakichkolwiek funduszow za Sancytami Targowickiemi gratyfikacye otrzymali, osobno Minister Pieczęci Litewskiey za pieczętowanie Przywilejów perceptujący, od dnia 1. Junii dochody i wzmienione pensye do Skarbu Publicznego wnosili. Zaleciła przytym Lutomskiemu Kassyerowi Edukacyinemu, ażeby percepte pieniężną do Kassy Skarb: oddał, i tak z niey, jako i z Remanentow przed Deputacyą Skarbową zdał rachunek.

Odezwę do Obywateli Naywyższego Naczelnika Tadeusza Kościuszki w Obozie pod Połańcami dnia 8. Maja wydaną w całey Treści przez Uniwersał ogłosić deklarowała, zalecając oraz XX Plebanom, aby ci gorliwie, skutecznie, nieodwłócznie i ustownie do zamiarow Powstania Narodu, w umysły Obywateli i Włościan dobre dla Oyczyzny intencye wpajać, i do pospolitey obrony zachęcać starali się.

Deputacyą Bespieczeństwa Publicznego do sporządzenia Listy aresztowanych Krajowych Osob i wydrukowania oney zobowiązała.

Dalszy ciąg ofiar porządkiem złożenia.

X. Bakudz cz zł: 3 000. — Józef Kulwiec zł: 600. — Tadeusz Szyteykowski zł: 300. — Onufry Kozłowski zł: 100 — Elżbieta Wawrzecka zł: 1000. Tekla Kozłowska kilka Marków dawnieyszey monety i Igliczkę srebrną. Osoba bezimienna Kielich śiebrny z Patyną ważące lotow 52 ½ łancużek do zegarka tombakowy, i tabakierę z Słoniowey kości.

Kommissya C. W. Porządkowa Województwa Trockiego ofiar Obywatelskich w sich e na publiczną potrzebę złożonych następną przesłała specyfikacyą. Kleczkowski Sędzia Imbryczkow trzy, Cukiernicę, łyżek stołowych 12. sztućcow par 2. łyżkę do Wazy dużą i tacę srebrną. — Eytmin Ciwun tacę z pod Serwisa z postumentem. — Zyński Tabakierę Złotą cenioną Czer: Złł: 28 i Zł: 14 — JX. Symon Wyrzykowski sztuczki srebrne od rządzika — Elżbieta Wawrzecka dwie Szpilki Brylantowe i obrączkę kameryzowaną.

W innych rekwizytach.

Zubowicz Konia 1. Pociey Armatek na Lawetach 2. — Drożdowska Cyny starey i żelaza — Dydyński Pleban Muśnicki Ołowiu fun: 35 — Stanisław Bułhak szturmakow 2. Tadeusz Stasewski Koni 3 — Szaunska siana woz 1. — Woynilowicz Insti:gator Litt: i Beczkowski Prochu baryłek 7 Ołowiu i szrotu fun: 300, skałek 1000 i Koni parę. — Narbut Koniornik Konia z zaprzęgiem — Kossowski ofiarował siebie do woyska na własnym żołdzie — Stasewski Adjutant Koni 3. — XX. Pijarowie Wileń. Kocioł, garnek i kul armatnych żelaznych 16 — Skędzierski żelaza fun 80 Jastrzemski żelaza fun: 100. — Rolnicy z Dóbr P Szumskiego Płótna łokci 29 Kożuł 8. Fartuch 1 Jajek kop 3 ½ — Osoba bezimienna Owsa Beczek 100. Jęczmienia Beczek 30 — Zaba Szambelan Koni 2 Karabinow 6. — Zaktrzewski Konia 1 — Okolica Rutowa Owsa garcy 28 siana kit 7 słomy kulow 8 — Miodusżewscy Szmygownicę. kul Armatnych o. — Olędzka Pisarzowa siana wozow 30. i Konia z zaprzęgiem — Osoba bezimienna ofiarowała miedź, żelazo i ołow — Chrapowicki Marszałek armatek na Lawetach trzy i Koni 6 — Wiktor Czechowicz, oprócz dostawionych z Dymu siedmiu Rekrutow jednego nadto i Złł: 100 i Koni 6 dostarczył — Józef Kulwiec Konia, z oświadczeniem gorliwości czynienia w póżnieyszym czasie dla Oyczyzny w miarę sposobności. — Michał Kostrowicki przechodzącemu przez swóy Folwark Korpusowi Woyska Krajowego dostarczenie w wódce, mięsiwach, owsie, sianie &c. w znaczney kwocie bezpłatnie uczynił.

I inni też Obywatele w różnych mieyscach, podobnież dostarczenie dla przechodzących woysk naszych ofiarowali, których nieuchybienie umieścić, skoro w szczegulności podane będą, Xże Franciszek Sapieha oprócz znaczney ofiary w kilku tysiącach Czer: Złł: dla całey kolumny Woyska pod swoją Kommendą, we wszystkich dobrach, wszelką żywność i furaże gratis ofiarował.

Do ofiar z ducha gorliwości czynionych, należy i ta szlachetna, czuła i chętna praca Zacnych Obywatelek tuteyszych, które bez różnicy robotą harpi, szyciem dla Woyska Koszul, i dostarczaniem potrzebney do Lazaretow bielizny, ciągle zatrudniają się. — Sprawiedliwość sama i powszechna wdzięczność o tey ludzkości zalecającey zabawie, milczeć niepozwala

Dalszy ciąg Ordynacyi Rady Narodu Litewskiego.

20mo. Rada będzie miała Naywyższą władzą nad Woyskiem z tey Rady wybrane będą trzy Osoby, które zniosłszy się z Komendantem układać będą plany operacyow Wojennych, i takowe do osobnego sekretnego zapisywać będą Protokułu. Takowe zaś osoby że wiedzieć powinny o wszystkich obrótach Woyska i czynnościach Kommendantow, zaczym odbierać będą Rapporta sekretne od Kommendantow, niemniey Kommissarzów z Rady do Kommend przydanych; Jako zaś Rada Naywyższa, ma nad wszystkim władzę, tak gdyby w zupełnym komplecie żądała Kommunikacyi sekretnego Protokułu i Rapportow sekretnych, takowe in pleno złożone bydź mają, a w przypadku dostrzeżenia niedogodności jakiey, Rada zawsze te Osoby odmienić mocna będzie. Przysięga dla osob z Rady do układu Planow wyznaczanych następna się przepisuje.

„ Ja N Przysięgam w Obliczu Boga Oy-
„ czyźnie, iż wiernym Jey będę, iż ani prze-
„ mocą, ani nagrodą do zdradzenia oney po-
„ ciągnąć się nie dam, iż sekret wiernie do-
„ chowam, i chyba za nakazem, Rady Nay-
„ wyższey w komplecie Protokuł i Rappor-
„ ta sekretne w Radzie złożę, iż o zdradzie
„ kogokolwiek, lub o niebespieczeństwie
„ Kraju nieodwłócznie doniosę; tak mi Pa-
„ nie Boże dopomóż.

21mo. Idąc za wzorem Aktu Krakowskiego Rada Naywyższa wyznaczy w każdym Województwie i Powiecie Sąd Kryminalny, a to z osob które przez ostatnie wolne Seymiki Ziemskie, i Elekcye Mieyskie Sędziow na Urząd były wybrane. Takowym Sądom Organizacye przepisze i Uniwersałem ogłosi.

22do. Stosując się do tegoż aktu Krakowskiego Rada Naywyższa dla Kommissyow Cywilno Woyskowych po Województwach i Powiatach ustanowionych Ordynacyą i obowiązki przepisze.

23tio. Nakoniec Rada Naywyższa nie uchylając się bynaymniey od Aktu Powstania Narodu w Krakowie pod Naczelnictwem Tadeusza Kościuszki stosownie do 5 Punktu tegoż Aktu obowiązki dla Rady przepisane de verbo ad verbum ogłasza. „ Rada Naywyż-
„ sza będzie mogła stanowić o tymczasowych
„ Podatkach Obywatelskich, o urządzeniu i
„ użyciu Dóbr i wszelkich Funduszow Na-
„ rodowych, tudzież o pożyczce bądź w
„ Kraju bądź za granicą. Taż Rada nakaże
„ Rekrut, opatrzy się zbroyną we wszystkie
„ potrzeby Wojenne, jako to Broń, Ammu-
„ nicyą, odzienie; i zapewni Narodowi i
„ Woysku żywność dostateczną, czuwać bę-
„ dzie nad porządkiem i bespieczeństwem
„ Kraju; oddalając wszelkie przeszkody i
„ poskramiając zamiary celowi Powstania

„ Naſzego przeciwne. Doglądać będzie
„ ſprawiedliwości, aby ta prędko i dzielnie
„ ſprawowaną była. Starać ſię będzie dla
„ Narodu Naſzego o wſparcie i pomoc ob-
„ cych Narodow. Nakoniec zatrudniać ſię
„ będzie proſtowaniem opinii Publiczney, i
„ rozkrzewieniem Ducha Narodowego, aby
„ Oyczyzna i Wolność była Haſłem naywięk-
„ ſzych ofiar dla wſzyſtkich Ziemi Polſkiey
„ mieſzkańcow.

Przyſięga dla Oſob Rady Narodowey

„ Ja NN. Przyſięgam w Obliczu Boga
„ Wſzechmogącego, Narodowi i Oyczyźnie
„ mojey, iż będąc wezwany do Rady Nay-
„ wyżſzey Narodu Litewſkiego, a zaprzy-
„ ſiągłſzy już obronę Oyczyzny życiem i
„ majątkiem moim przy Akcie Powſtania,
„ radzić będę wiernie i dla Oyczyzny ży-
„ czliwie, żadney penſyi od nikogo, ani z
„ Zagranicy, ani z Kraju brać nie będę, ża-
„ dney nagrody, ani użytku oſobiſtego za
„ tę poſługę Oyczyſtą ſzukać ani żądać nie
„ będę, intryg żadnych w Kole ani Partyi
„ czynić nie będę, zdrady Oyczyzny w Ra-
„ dach i ſam pod utratą honoru i życia nie
„ popełnię, i we wſzyſtkich innych tegoż
„ poſtrzegać będę Sekret mi powierzony
„ we wſzelkich okolicznościach ratunku Oy-
„ czyzny naściśley zachowam, urządzeniom
„ Rady wſzelkim wiernie poſłuſznym będę.
„ To wſzyſtko jako ſzczerze, dobrowolnie i
„ poczciwie zaprzyſięgam, tak mi Boże do-
„ pomoż i niewinna Męka Syna Jego.

24to Mocna Rada zawſze będzie, za poſtrzeżeniem i przekonaniem o wykroczenia przeciw Aktowi Powſtania Narodu lub ſekretowi Rady i Deputacyi, Oſob czy w Radzie pomiędzy ſobą, czy w Deputacyach umieſzczonych, odmienić je, a odpowiedzialność za przeſtępſtwa dowiedzione, podług Prawa na każdey uſunioney z Rady Oſobie rekwirowana będzie

25to Jeżeliby Oſoba za przeſtępſtwo z Rady uſuniona, była z ſkładu Oſob Aktem Powſtania Narodu Litewſkiego objętych, na mieyſce oney Rada przez ſekretne vota inną obierze: jeśliby zaś takowa Oſoba była z ſkładu Delegowanych od Województw, Powiatow, lub Miaſt Głównych, obranie na mieyſce jey odeſzle Rada Naywyżſza do tych mieyſc reſpective, z których były obranemi, z wyrażeniem do nich przyczyn, dla którychby ta Oſoba była z Rady Naywyżſzey oddalona.

Wypis z liſtu z pod Lwowa do jednego Obywatela w Warſzawie, piſanego przy końcu zeſzłego Mieſiąca

„ O rewolucyi w *Warſzawie* różnie tu piſzą i mówią, a każdy inſzym ſtylem. Tu we *Lwowie* i w całey Gallicyi wſzyſtko do *Kościuſzki* garnie ſię, naſz zaś Monarcha mocno werbuje, ale niewiemy dla czego. Co tylko potrzebuje *Kościuſzko*, to ſobie ma pozwolono brać za kwitami tak z Magazynow jako i z Kaſſy. My tu jeſteśmy w mniemaniu, że do nas Moſkale zawitają, ile że do Wołoſzczyzny wielkie ſiły ściągają. Szkoda że mi zdrowie niepozwala, bobym i ja jak naychętniey chciał ſię znaydować w liczbie odważnych *Reſurgentow* dla obrony kochaney Oyczyzny. „

Wypis z liſtu z Tarnopola dnia 8. bieżącego Mca tu do Warſzawy piſanego.

„ Chwała Bogu! żem ſię wyrwał z niewoli gorſzey niż Tureckiey i tu ſzczęśliwie ſtanął. Chciałem ja to dawniey uczynić, ale nie mogłem, bo od wzięcia Szefa *Działyńſkiego*, tak zaparta była przez Dońcow granica, że nikogo nieprzepuſzczono Wyglądaliśmy codziennie śmierci, gdyż był układ, który dotąd nie upadł jeſzcze, aby nas wyrznąć przez chłopow. — Ja ſię już tego teraz nie lękam będąc tutay, ale reſzta Obywatelow w Kraju pozoſtałych, w wielkim znayduje ſię niebeſpieczeńſtwie. Opatrzność Boſka ſprawiła, żem ſzczęśliwie tu trafił z żoną i dziećmi. Dnia 2 Maja, gdyśmy ſię naymniey ſpodziewali. Brygada cała Polſka wprzody *Dzierżka*, dziś pod kommendą walecznego *Wyſzkowſkiego* zoſtająca, o wſchodzie ſłońca wpadłſzy do *Ożakowiec* i ubiwſzy kilku konſyſtujących tam Dońcow przeſzła w Kordon Ceſarſki i otworzyła nam dawno pożądaną bramę, z ktorey okoliczności korzyſtając, opuściłem wraz z niemi ziemię niewoli. — Ah! żeby ona tylko jak nayprędzey zupełnie oſwobodzona zoſtała! — Już od dwóch niedziel od ſamych Dońcow ſłyſzeliśmy, że w Donie rewolucya powſtała, i że Czerkaſy z Dońcami złączyli ſię, bo im ich prawa naruſzać chciano Perſya nawet miała wypowiedzieć woynę Moſkwie, tak, iż ze wſzyſtkich ſtron ci na nię powſtają, ktorym ona prawa chciała dyktować. Lecz im wyżey kto lata, tym cięższy jego upadek — Przed odjazdem naſzym z *Ożakowiec* ſłyſzeliśmy przez dwa dni mocną kanonadę, od Kamieńca Podolſkiego. Albo ſię Moſkale z Turkami w *Chocimiu* znaydującemi ſię ſpotkali, albo inna muſiała bydź przyczyna. Waleczni Narodowcy, o których wyżey wſpomniałem ſzli do *Zywotowa*, ścigani od Moſkwy. Pod ſtarym *Konſtantynowem* zaſzło im drogę 4.000. piechoty z armatami. Naſi zaczęli ich attakować. Moſkale uformowali czworogran, ale mężni Polacy przebili ſię przez śrzodek, odebrali im jedennaście ſztuk armat i ſiedm jaſzczykow z ammunicyą, którą na powietrze wyładzili a armaty muſieli potopić, bo nie mogli ich uwieźć. Z tamtąd ſtanęli z wſchodem ſłońca przez noc całą idąc, w *Ożakowcach* o mil ośm, gdzie tak byli znużeni (a oſobliwie konie) że ledwie daley udadź ſię mogli. Nadciągnęli za niemi w godzin trzy Moſkale, ale oni już byli na ſtronie Ceſarſkiey. *Wyſzkowſki* miał z ſobą ludzi 1,200 i poſzedł Kordonem Ceſarſkim na *Podkamień*, mając ſię złączyć z obozem Polſkim pod *Dubienką*. Moſkale ſą jak powarzeni, ſtrach ich wſzyſtkich nadzwyczayny, jak ſami wyznają, obeymuje Mała ich już liczba w Kraſno-Roſſyi pozoſtała. Jedni ſą w Polſzcze, naywiękſza zaś ich część poſzła na Turka, Z zabranego Polſkiego woyſka ledwie kilka tyſięcy zoſtało. wſzyſtkie Korpuſa naſze przechodzą do Polſki. Pozoſtała jeſzcze reſzta toż ſamo uczyni, i już w tych dniach ſpodziewano ſię, że 4.000. piechoty z armatami i 2 Brygady, którym Moſkale zewſząd drogę zaſtąpić uſiłują, przerzną ſię ſzczęśliwie. &c. &c„

Prócz wiadomości w powyżſzych liſtach zawartych winniśmy tu niemniey oświadczyć, że w tych dniach niektórzy Obywatele tuteyſi odebrali z różnych ſtron liſty donoſzące, że w Kamieńcu Podolſkim Powſtanie Narodu ſzczęśliwie naſtąpiło, że bywſzy tam garnizon Moſkiewſki wycięty zoſtał, i że *Wielowieyſki* Kommendantem Miaſta tego i fortecy jeſt ogłoſzony. Day Boże, aby ſię to wſzyſtko ſprawdziło!

Nro VII.

DODATEK
DO
GAZETY NARODOWEY
WILEŃSKIEY.

W NIEDZEILĘ DNIA 25. MAJA ROKU 1794.

Z Wilna dnia 25. Maja.

Dekret Sądu Subordynacyi Woyſkowey.

Działo ſię w Wilnie na Seſsyi Sądu Subordynacyi Woyſkowey W X L w Pałacu Rzplitey Maſsalſkich zwanym. Roku 1794 Mca Maja dnia 22.

Sąd Subordynacyi Woyſkowey W X. Lit: zebrawſzy ſię w okoliczności ſkargi przez JP. Andrzeja Węgrzynowſkiego, Obywatela Wil: na JP Bernarda Kiewlicza Towarzyſza Brygady 1wſzey Woyſka W. X. Lit: zanieſioney, i przed ſiebie odeſłaney, gdy znayduje, iż lubo JP Węgrzynowſki w piſmie ſwoim zaſkarżającym o zabranie wſzyſtkich rzeczy i pieniędzy po wziętych w niewolą dwuch w jego Domie ſtojących Officyerach Roſſyyſkich JP. Kiewlicza obwinia, i nadto w zeznaniu ſwoim dnia 11. Maja przed Deputacyą Indagacyyną donoſi, iż tenże JP. Kiewlicz prowadząc owych dwóch wziętych przez ſiebie w niewolą Officyerów Roſſyyſkich, ſpotkawſzy bezbronnego Zołnierza Moſkiewſkiego, mimo prożbę o pardon kazał do niego ſtrzelić, i ſam go ciął pałaſzem, tak, iż od tego wſzyſtkiego miał poledz, jednak kiedy co do pierwſzego w zeznaniu ſwoim wyżey wzmienionym przed Deputacyą Indagacyyną ſamże JP. Węgrzynowſki oświadczył, że aby JP. Kiewlicz takowe rzeczy w ten czas zabierał, niewidział, przytomnych zaś świadectwa zupełnie go w tym niewinnym okazują a nawet, co do drugiego, iż w obronie przeciwko attakującym ſiebie Zołnierzom Roſſyyſkim jednego z nich zabił, też świadectwo dnia 12. Maja w Deputacyi Indagacyyney dane przekonywa: i że pieniądze w małey kwocie, jakie były przy tych Roſſyyſkich Officyerach znalezione, wſzyſtkie JP. Kiewlicz wyſypał na ziemię, które Zołnierzom Polſkim dopomagającym ſobie na ów czas zebrać dozwolił, nic dla ſiebie z nich niezoſtawując, gdy jaśnie ze świadectw okazuje ſię, czemu i ſamegoż JP. Węgrzynowſkiego zeznanie niezaprzecza, przeto Sąd Subordynacyi Woyſkowey w całey takowey okoliczności rzeczonego JP. Kiewlicza zupełnie niewinnym uznając, po ukaranie JP. Węgrzynowſkiego potwarnie ſiebie ſkarżącego póyśdź do Sądu przyzwoitego temuż JP. Kiewliczowi pozwala, a takowy ſwóy Wyrok dla publiczney wiadomości w Garnizonie przy Parolu i po Kraju przez Gazety oglosić poſtanawia. Dat ut ſupra.

Nro 13. Uniwerſał od Rady tymczaſowey Narodu Lit: pod Naywyżſzym ſiły Zbroyney Tadeuſza Kościuſzka Naczelnictwem do woyſka Litewſkiego.

Zna Rada Narodu Lit: ile wam ſzanowni Kraju obrońce jeſt winna! Wam mężni i cnotliwi Rycerze! którzy życiem wzgardziwſzy, za całość granic waſzey Oyczyzny, za wolność Jey Mieſzkańców, za niepodległość Jey Rządu idziecie walczyć; chcąc bydź albo zbawcami nas, i naſzych pokoleń; albo znaleźć śmierć częſtokroć od zwycięſtw chlubnieyſzą. Już Rada poległym na placu honoru za Oyczyznę Rycerzom, niemogąc prócz czci i wdzięczności nic więcey ich prochom poświęcić okazała przez Rezolucyą ſwoję w dniu 29 Kwiet: zaſzłą, jak drogo krwię tych ſzanownych Mężów ceni ſzczątki, kiedy dzieci i żony ich w ſierocym ſtanie pozoſtałe przyjąwſzy pod naytroſkliwſzą Narodu Opiekę, na utrzymanie ich życia funduſz z dochodow Dóbr po zdraycach Narodu na ſkarb jego objętych, nayświęciey zapewniła.

Z zawſtydzeniem Narodu, z hańbą dawnego Rządu, a z naſzym nieſzczęściem liczba tych zdrayców i po nich funduſze znaydują ſię większe, niżeli jak ufać można, iż Bóg Błogoſławiący męſtwu Zołnierza i dobroci ſprawy jego Oyczyzny) ſmutnych przeznaczy nam potrzeb.

Rada więc Narodu Lit: troſkliwą będąc, aby każdy, ktokolwiek tylko dźwigał i dźwigać będzie oręż na obronę Oyczyzny, miał ſobie od Rządu upewnioną ſprawiedliwość, poſtanawia, ogłaſza i publicznie zaręcza, iż do tych ſamych funduſzów należeć mają:

1mo. Wſzyſcy Officyerowie, którzy wyſłużyli lata dające prawo do przedaży, a których teraz czy wiek podeſzły, czy ſłabość zdrowia od Komendy reſpective ſwojey zaświadczona, ſtawia w niemocy ſłużby daley czynienia.

2do. Ci Officyerowie, którzy dla nieprzytomności i niewiadomości nie mieli ſzczęścia bydź pierwſzemi w ſprawie Powſtania Narodu, a których rezolucya Rady (zoſtawująca czynność Rang, przy tych, którzy pierwſi ſtawili ſię) na czas zawieſiła.

3tio. Ci coby otrzymawſzy ſzanowne rany i kaleſtwo w poſłudze Kraju żądali ſpokoynie ſławy ſwoiey używać w domu.

4to. Ci, coby wyſłużywſzy ſię Oyczyznie, byli przez gwałtowność władzy nieprawney bywſzych Hetmanow rang ſwoich pozbawieni nieſłuſznie

Tak Rada winną każdemu zapewniając ſprawiedliwość, chce i poſtanawia, aby do niey każdy z wywodem zaſług ſwoich zaświadczonym nie tylko od Kommendanta Korpuſu reſpective, którego zoſtawał, ale nadto od Kommiſſarzow Rady do każdey Kolumny Delegowanych, udawał ſię do Rady, a znaydzie w niey zawſze nie tylko nayżywſze chęci, ale gotowość zawdzięczać ofiarę, którą Oyczyźnie ſwojey poświęcił.

Obywatele Zołnierze! czuje Rada, iż te jey poſtanowienia między pobudkami walczenia za los Waſzey Oyczyzny mieyſca u Was nie mają: bo honor, i Oyczyzny miłość Wam tylko przewodniczą. Wſzakoż Rada dopełnia ich nie przeto, aby przez nie Waſzey ofiary nagrodę oznaczała; lecz chce, iżbyście przyjęli to jey dla Was ręczenie, jako oznaki ſłabey możności tym wywdzięczenia ſię, których ręką Narod broniony, pierſiami

zaſłoniony, krwią i życiem zbawiony, nie ma nic tak drogiego u ſiebie, czegoby dla nich mógł ſzczędzić.

Takowy Uniwerſał aby każdemu ſzczególnie z Woyſkowych był wiadomy, Rada Narodowa po wſzyſtkich Korpuſach, Regimentach, Pułkach i Brygadach nieodwłocznie publikować zaleca. Działo ſię w Wilnie na Seſſyi Radney dnia 17. Maja 1794. Roku.

Wierſz Obywatelſki z okazyi Liſtu Igielſtroma do Miniſtra wojennego, w ktorym odwołuje ſię do Boga i dobrey ſprawy Monarchini ſwojey

Boże! twą iſtność Swiętą potwarza bluznierca,
Mieniąc Cię ſprawiedliwym podług ſwego ſerca.
Lecz próżno świętokradzkim wzywa Cię językiem,
Tyś Bogiem uciśnionych, nie gwałtów wſpólnikiem.
Ufa w dobroci ſprawy ſwojey Monarchini,
Cóż ją niewinną? a nas co winnemi czyni?
Któż przeciw świętey Narodow uſtawie,
Wſzedł zbroyno w cudzą ziemię i wnioſł w nią bezprawie?
Kto na Seymie obierczym wolnemu ludowi
Siłą zbroyną gwałt czynił? kto przeciw Królowi,
Zgubny związek Radomſki przez podſtęp ſkojarzył?
Kto więził Senatorow? kto woynę rozżarzył?
Kto pędził lud bezbronny jak bydło ſtadami?
Czyy był Drewicz ohydny mordem nad jeńcami?
Kto, za tytuł wſzech Ruſi przyrzekł całość ziemi?
Kto ją gwałtem rozſzarpał i dzielił z innemi?
Kto nielyty zaboru, gwałtow, zdzierſtw, kabały,
Trzymał w ſrogich kaydanach Narod pozoſtały?
Kto, (gdy ſię nad mniemanie promyk ſzczęścia zjawił,
Gdy Polak zrzucił jarzmo i nierząd poprawił
Gdy dzieło w trzecim Maja uwielbiał świat cały)
Kto je zwał Jakobinſtwem i knował podziały?
Kto zwiodł Króla ſolennym ręki zaświadczeniem?
Kto cały Narod okrył wzgardą i zhańbieniem?
Kto zdraycow na zjazd ſpędził, aby mieć pozory
Ze mu Narod potwierdza, haniebne zabory?
Kto na płonne zakupnych ſzpiegow donieſienia,
Zakładał wśrzód Stolicy okropne więzienia?
Kto na reſztę ſił dybał? kto rzecz knował? Boże!
Czyż taka zbrodnia, dobrą ſprawą zwać ſię może?

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Z Paryża 21. Kwietnia

Konwencya Narodowa (po uczynionym rapporcie od Billaud de Varennes imieniem Kommiſſyi *Ocalenia Powſzechnego*) dekretuje, że gruntując ſię na cnotach Ludu Francuſkiego, Rzeczpoſpolita Demokratyczna tryumfować będzie i ukarze wſzyſtkich ſwych nieprzyjacioł = Co ſię tycze obrótow wojennych mianowicie Woyſka północnego, to według rapportu Barrera, pożytki i ſzkody na jedney prawie ſą ſzali. Jak Kommisſya Ocalenia Powſzechnego odjęła Kommendę Generałowi Jourdan, i oddała ją smiałemu Gener: Pichegru, nikt ſię nieſpodziewał, aby we 3 Mieſiące potém Jourdan odnoſił korzyści, a Pichegru narażony był na klęſki. Z tém wſzyſtkiém Generał Jourdan kommenderujący armią Możelſką od Luxemburga, (mówi Barrere) piſze pod dniem 18 Kwietn; że Miaſto Arlon bardzo potrzebne do kommunikacyi Niderlandow z krajem Luxemburſkim, już jeſt w mocy Woyſka Rzeczypoſpolitey. Dwa dni marſzu i potyczki, wypędziły z tamteyſzey okolicy nieprzyjaciela. Auſtryacy uwiezli 15 wozow z rannymi, zoſtawiwſzy zwycięzcom kaſſy Pułkowe i konie. Wſzyſcy ſię z naſzych dobrze ſprawili, a oſobliwie młodzież pierwſzey rekwizycyi. = O armii północney Generała Pichegru. Barrere tak mówił: dowiadujemy ſię z Lille nazajutrz po bitwach 17 i 18 Kwietn: że ſtanowiſko Catillon nad rzeką Sambrą zajęte od Woyſka Rzpltey, odebrane było przez Auſtryakow. Zdraycy mający porozumienie z nieprzyjacielem ſą areſztowani. Młody Bouillé poległ na placu. Znaleziono przy nim na 70. tyſięcy fałſzywych aſſygnatow.

Rapporta zaś urzędowe Woyſk ſkombinowanych z kwatery generalney w Catillon ſtratę Francuzow w dniach 17. i 18. do kilku tyſięcy licząc, wſpominają o bardzo wielu rannych ze ſwojey ſtrony.

Z Bruxelli 27. Kwietnia

Wczora była jedna z naykrwawſzych bitwa ſkombinowanych Woyſk z Francuzami. 27 tyſięcy Francuzow poſzło dobywać obozu Angielſkiego pod Cateau. Ale Kawalerya Angielſka wſtrzymała nieprzyjaciela. Do wielkiey przyſzło rzezi z obudwu ſtron. Nakoniec nie bez wielkiey ſzkody ſkombinowani plac otrzymali. Francuzi utracili Generała Manſel i znaczną część Artylleryi w tey potyczce i z pośpiechem retyrować ſię muſieli.

Z Hagi 30 Kwietnia.

Udało ſię Francuzom przedrzeć ſię do zachodniey Flandryi i zająć miaſta Furnes, Menin, Courtray i dalſze okolice. Woyſka Hannowerſkie śpieſznie ze wſzyſtkiém coſnęły ſię do Gand.

Z Livorno 11. Kwietnia.

Eſkadra Hiſzpańſka pod Kommendą Don Juana de Laugara dziś rano pokazała ſię na morzu naſzem. Z Korſyki inney wiadomości niemamy; tylko że Anglicy dobywają Miaſta Baſtyi, a Francuzi go bronią weſpół z Korſykanami ſwey ſtrony. Wſzyſtkie liſty z Neapolu donoſzą o okropnym ſpiſku na życie Króla i Familii Królewſkiey i odmianę Rządu. Podług ułożoney planty, miał ſię ten ſpiſek w ſam wielki Czwartek 17 Kwiet: wykonać. Ale planta za czaſu odkryta. Wchodziła do niey po większey części młodzież i to z nayznacznieyſzych Domow. Tym czaſem Rząd przeznaczone 6000. Woyſka na wſparcie Króla Sardyńſkiego, zatrzyma w Neapolu, z przyczyny tak widocznego niebeſpieczeńſtwa, ktore dotąd nie zupełnie jeſt przytłumione. Kraje Króla Jmści Sardyńſkiego mocno od Francuzow zagrożone, ile kiedy znaczne woyſko Francuſkie przebiera ſię do Piemontu przez Kray Genueńſki, i doſzło już do Ventimiglia o mil 20. od Genuy.

Z Wiednia 26. Kwietnia.

Doſzły nas pewne wiadomości z Polſki, że 11. i 12.tego mieſiąca, do 20 tyſięcy woyſka pod Kommendą Generałow Chruſzczowa, Deniſſowa i Tormanſowa chciało otoczyć armią Naczelnika Polſkiego: ale ſię im nie powiodło. Przeſzły te dni na obuſtronnych utarczkach, z większą jednakże ſzkodą Roſſyyſką; a dzień 13 Kwiet: poprzedzające batalie na ſtronę Naywyższego Naczelnika zadecydował. Muſieli bydź znacznie porażeni Moſkale, kiedy ſamych Armat 20. Polacy zdobyli. (*z Gaz: Królew:*)

Z Wiednia 28 Kwietnia.

Rozeſzła ſię tu wiadomość, że tegoż ſamego dnia to jeſt 17. Kwietnia, kiedy ſię Powſtanie Narodu rozpoczęło w Warſzawie, jedna Dywizya Naywyższego Naczelnika, poraziła w Lubelſkim znaczne Korpus nieprzyjacielſkie, gdzie Moſkale kilka Armat utracili. Po tey bitwie naſtąpiło w Lublinie Powſtanie Narodu łącznie do Aktu Krakowſkiego, i przecięta zoſtała Moſkalom kommunikacya z ich Armią Ukraińſką — Z zabranego w Warſzawie Archivum Generała i Poſła Roſſyyſk: Barona Jgelſtroma, wydało ſię, iż Państwo Moſkiewſkie inſurrekcyą jeſt zagrożone, przeto reſzta Armii Roſſyyſkiey w Krajach Rzpltey Polſkiey, z całym już teraz Narodem do czynienia mająca, nie może ſię świeżego Woyſka z Roſſyi ſpodziewać. — Pieczęć, którey używa Naywyższy Naczelnik jeſt: Wolność, Całość, Niepodległość. (*z teyże.*)